

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

Disp. XXIII. De Beatæ Virginis interceßione, at que innocatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

excellenter est (vt supra ostendimus) ergo etiam adoratio, quæ in illa nititur, perfectior est. Et confirmatur, nam propter hanc causam Ecclesia potissimum veneratur Virginem, & matrem Dei, & hanc rationem maxime prædicat, & omnibus præponit, ergo intelligit ob hanc causam illi deberi potissimum cultum. Adde hanc dignitatem matris requirere gratiam tanquam congruentem, & veluti connaturalem dispositionem, & ideo illa vna adoratione, qua adoratur mater Dei, vt sic, etiam coadoratur eius sanctitas, & omnis eius perfectio sub altiori quadam ratione, quatenus scilicet omnia manent ex maternitate Dei, & ad illam ordinantur. Et hic videtur perfectissimus modus adorationis Virginis, & maxime proprius, & accommodatus dignitati eius.

Dubium 3. Vltimo inquiri potest à quo habitu oriatur hæc adoratio. Ad quod tribus modis responderi potest. **B** Primo, vt oriatur à virtute dulciæ, à quo oritur adoratio aliorum Sanctorum, quia hæc virtus inclinat ad honorandam personam creatam, propter quam cunque dignitatem creatam supernaturalem, vel supernaturali regulæ conformem. Sed hic modus non videtur admodum probabilis, neque consentaneus ijs quæ dicta sunt. Quia ratio formalis huius adorationis est valde diuersa, & licet sit supernaturalis tamen est in diuerso ordine, & constituit actum valde diuersum, non ergo est cur dicamus habitum esse eundem. Secundo ergo dicitur proficisci ab eodem habitu Religionis, à quo oritur Dei, & Christi adoratio. Primo, quia licet hæc dignitas matris creata sit: tamen respicit excellentiam increatam, & inde sumit valorem suum, quod videtur sufficere ad vnitatem habitus. Vnde in humanis idem habitus, qui inclinat ad honorandum Regem, inclinat etiam ad honorandum matrem Regis vt sic. Videntur enim hæc esse quasi correlatiua, & ideo consequentiam quandam inter se habere, quæ satis est, vt in eodem habitu, seu principio radicentur. Et hoc spectare videtur, quod sepe Patres dicunt, totum honorem matris ad filium referri. Tandem, quia hæc dignitas (vt dixi) pertinet ad ordinem vnionis hypostaticæ, ergo adoratio, quæ in illa nititur, pertinet ad illam virtutem, quæ vnionem hypostaticam veneratur. Sicut enim dulcia, quæ respicit gratiam creatam, completitur omnia quæ sunt illius ordinis, ita religio, quæ respicit excellentiam increatam, & consequenter gratiam vnionis, comprehendet omnia, quæ in eodem sunt ordine. Hic dicendi modus videtur satis probabilis.

Responsio Tercio vero dici posset hoc genus adorationis constituitur propriam virtutem, & habitum distinctum à cæteris, quia fundatur in singulari quadam dignitate propria, & intrinseca creaturæ. Quod satis esse videtur, vt distinguatur à virtute religionis, vt significare visus est D. Tho. in citato loco ex 2. 2. reuocans hanc adorationem potius ad dulciam in communi, quam ad religionem. Quia licet vltimate totus hic honor matris, cedat in honorem filij: proxima tamē & immediata ratio eius diuersa est, & non consideratur vt respectiua, sed vt absolute constituit hanc personam excellentem, & veneratione dignam: cum vero hæc dignitas singularis sit inter omnes creaturas, mirum non est, quod singularem, ac propriam virtutem requirat. Quapropter hic etiam dicendi modus probabilis censendus est. Quid autem simpliciter verius sit, alijs iudicandum relinquo.

DISPUTATIO XXIII.

In sex Sectiones distributa.

De Beate Virginis intercessionem, atque inuocationem.

Ateria huius disputationis reliquis Sanctis communis est. Et quoniam de illa nihil in superioribus diximus, non omnino generalia principia prætermittimus, præsertim cum hæretici, qui

A hanc Virginis intercessionem destinantur, nihil singulare afferant quod in reliquos Sanctos maiori ratione non conueniat. Curabimus tamen in ea præsertim incumbere, quæ Beate Virgini sunt propria. Quoniam vero inuocatio intercessionem supponit (si enim Beata Virgo pro nobis non intercederet, superuacanea esset eius inuocatio) idcirco prius de illius intercessionem, ac deinde de inuocatione disseremus.

SECTIO I.

Vtrum Beata Virgo ante statum beatitudinis fuerit aliquo modo nostræ salutis causa.

Non defuerunt hæretici, qui dicerent Beatam Virginem esse præcipuam salutis nostræ causam, vel per modum efficientiæ, vel per modum meriti, & redemptionis. In quem errorem videntur incidisse hæretici, quos refert Epiphanius, hæc. 78. & 79. Et eandem Ecclesiæ Catholicæ tribuunt huius temporis hæretici. Quoniam Catholici Virginem oramus, vt nostri misereatur, eamque nuncupamus matrem gratiæ, & misericordiæ, reparatricem sæculi, & mediatricem generis humani. Addunt etiam nos dicere Virginem, non tantum orare Christum, sed etiam ei imperare. Hic tamen error nullum habet fundamentum. Quod vero sit falsa calumnia, quam Nouatores imponunt Catholicis, ex dicendis constabit.

C Dicendum ergo est primo Beatam Virginem non fuisse per modum causæ efficientis propriam, aut principalem causam nostræ salutis. Hæc conclusio est certissima, & in primis si intelligatur de causa prima, vel etiam de causa principali, ac per se nostræ salutis, est certa de fide. Quia Beata Virgo, nec Deus est, vt sit causa prima alicuius effectus, nec virtutem habet iustificandi, aut dandi gratiam, vel gloriam: cum etiam hoc sit proprium solius Dei, iuxta illud Psalm. 83. gratiam & gloriam dabit Dominus. Vbi nomine gratiæ, omne supernaturale donum comprehenditur, iuxta illud Iacobi primo. Omne datum optimum, & omne donum perfectum, desorsum est descendens à patre luminum. Quod si hæc conclusio intelligatur de causa efficiente quacunque ratione, vel principali, vel instrumentali, non est expresse de fide. Quia neque est expressa in Scriptura, neque tradita, aut definita ab Ecclesia, neque ex principiis fidei euidenter colligitur: tamen est certa, ita vt oppositum asserere, plus sit quam temerarium. Quia est præter omnium Theologorum doctrinam, & sine fundamento. Neque enim Beata Virgo habet de se hanc efficientiam instrumentariam, neque vlla probabili autoritate, vel ratione dici potest, Deum illam eleuare ad huiusmodi actionem: quin potius solam Christi humanitatem sentit Ecclesiæ esse instrumentum Deo coniunctum ad efficiendam gratiam: sacramenta vero esse instrumenta ipsius humanitatis. Quod autem Beata Virgo sit etiam instrumentum Christi inauditum est, alias etiam posset dici esse instrumentum ad consecrandum (quod esset hæreticum) nullo igitur modo est causa efficiens gratiæ, præsertim si ex lege ordinaria, ac regulariter loquamur. Nam si quis dicat per modum miraculi interdum assumptam fuisse, vt instrumentum ad alicuius sanctificationem, verbigratia, Ioannis Baptistæ, vel alterius, id esset quidem incertum: non tamen aliqua censura dignum.

Vnde vltius, si eadem conclusio generalius intelligatur de omnibus beneficiis, non solum supernaturalibus, sed etiam naturalibus, vt sunt salus corporis, bona temporalia, &c. proportionem seruata eandem habet veritatem. Quia Beata Virgo, nec causa prima potest esse horum bonorum, nec causa secunda principalis, nec ordinarie potest illa efficere, etiam instrumentaliter: nili per modum miraculi,

S 2 quando

Epiphanius

Virgo non fuit proprie causa nostræ salutis.

Psalm. 83.

Iacobi 1.

D. Thom.

21

quando Deus ei virtutem præstat. An vero ex Dei dono concessum sit B. Virgini, & positum in eius voluntate, ut hæc bona, vel omnia, vel aliqua possit in hominibus operari miraculose, & instrumentaliter, in hoc nihil inuenio certa fide esse definiendum: probabilius tamē existimo hoc esse proprium animæ Christi, cui potentia faciendi miracula per modum habitus, seu permanentis facultatis data est, & ideo non tantum rogando Deum, sed etiam volendo, & imperando creaturis, operatur.

*Quomodo
Virgo salu-
tis nostræ
causa fuerit.*

Dico secundo, quamuis Beata Virgo, nec nos redemerit, nec aliquid de condigno nobis meruerit: tamen impetrando, merendo de congruo, & ad Incarnationem Christi suo modo cooperando, ad nostram salutem aliquo modo cooperata est. Prior pars est certa de fide, quia esse mediator Dei, ac hominum proprie, ac perfecte solius est Christi, ut in præcedenti tomo, in q. 26. probatum, & explicatum reliquimus. Posterior vero etiam est clara, scilicet quod Beata Virgo tribus modis ad salutem nostram operata fuerit. Primo merendo de congruo Incarnationem. Secundo orando, & petendo, & quamdiu fuit in via, de congruo merendo nobis salutem. Tertio concipiendo Christum nostræ salutis authorem. Quæ omnia ex dictis in superioribus satis patent. Et eisdem modis sepius Sancti Patres Beata Virgini attribuunt, quod nostræ fuerit salutis causa, quos late suprarctuli, disput. 18. sect. 4. agens de excellentia gratiæ Virginis, & disp. 3. sect. 5. explicando locum illum Gen. 3. Ipsa conteret caput tuum. Præter quos videri possunt Irenæus, lib. 3. cap. 33. Anselm. lib. de Laud. Virg. cap. 9. Fulgent. sermo. de Laudib. Mariæ, ex partu Saluatoris, ubi egregie opponit Mariam Eux, ut sicut hæc fuit humani casus principium, ita illa fuerit nostræ reparationis exordium, & causa, Vnde Aug. ser. 17. de Nati. Auctrix peccati Eua, auctrix meriti Maria. Et Innocent. 3. sermo. 2. de Assumpt. Quod damnauit Eua, saluauit Maria. Quæ comparatio prædictum Sanctorum sensum exponit. Eua enim non fuit propria, ac directa causa humani casus, quia in ea non peccauimus, dicitur autem causa nostræ ruinæ, quia Adamum ad peccandum induxit: ita igitur B. Virgo non fuit per se causa nostræ salutis, nec nos redemit, nec de condigno nobis meruit: dicitur ergo causa, quia nobis Christum genuit, & aliquo modo ipsum nobis promeruit, & obtinuit. Quo sensu dicit etiam Bernard.

*Irenæus
Anselm.
Fulgen.*

*August.
Innocent.*

Bernard.

German.

Andreas.

Ephrem.

serm. 98. Per te Virgo sancta, calum repletum est, infernus euacuatus est, & ruina celestis Ierusalem instaurata. Et infra, Maria omnibus facta est, sapientibus, & insipientibus copiosissima charitate debitorum se fecit, omnibus misericordia sinum aperuit, ut de plenitudine eius accipiant vniuersi, captiuus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, iustus gratiam, Angelus letitiam, tota Trinitas gloriam, denique filij persona carnis humana substantiam, ut non sit, qui se abscondat à calore eius. Et Germanus sermone de Zona Domini, sic Virginem alloquitur. Non est vlla saries tue defensionis, non est numerus tuorum beneficiorum. Nullus enim est, qui saluus fiat, nisi per te Virgo sanctissima, nemo est qui liberetur à malo, nisi per te ô purissima: nemo est cui donum concedatur, nisi per te ô castissima, nemo est cui misereatur gratia, nisi per te ô honestissima. Quæ omnia per Christum, quem ipsa genuit, veritatem habere intelligenda sunt. Quo modo etiam dixit Andreas. Ierosolymit. orat. de dormit. Virg. Sola præter naturam fuit electa ad naturam renouandam: sola deseruit opifici vniuersæ naturæ. Quod infra explicans sic loquitur ad Virginem, Rex desiderauit gloriam tuæ pulchritudinis & adamauit diuitias tuæ Virginitatis, & in te habitauit, & inter nos fixit tabernacula, & per te Deo, & Patri nos reconciliauit. Similiter Ephrem. orat. ad Virginem, inquit. Per te reconciliati sumus Christo, Deo meo, Filio tuo: tu captiuorum redemptio, & omnium salus, Aue pax, gaudium

A & salus mundi: aue mediatrix gloriosissima, aue vniuersæ terrarum orbis conciliatrix. Deinde Petrus Damianus, Pet. Dama. sermone de Annunciatione, Euocatur celestis ille conuentus, inquit Deus consilium, cogit concilium, facit Deus sermone cum Angelis de restauratione eorum, & de redemptione hominum, ac statim de thesauro diuinitatis Mariæ nomen euoluitur, ac per ipsam, cum ipsa, & in ipsa totum hoc faciendum decernitur, ut sicut sine ipso nihil factum est, ita sine illa nihil refectionem sit, & multa similia habet sermone de Assumptione, ubi post multa concludit: In Virgine virga, & baculo cruce, peccatorum spes, & consolatio sita est, quemadmodum Propheta clara voce declarat, dicens. Virga tua, & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Et sermone primo de Natiuitate Virginis. Hodie, inquit, nata est illa, per quam renascimur omnes, quod tum illa, tum in duabus sequentibus concionibus eleganter prosequitur. Denique Richard. Victorinus, ca. 26. in Cant. Talis, inquit, fuit in virtutibus, tantaque fuit eius charitas, ut non solum ad eius gentem Iudeos videlicet, extendetur: sed ad ignotos, & notos, ad omnes denique homines dilatata fuerit, pro his indefinenter orauit, pro his sollicita fuit, pro his orando exaudita fuit, dicente ad eam Angelo Gabriele, inuenisti gratiam apud Deum, scilicet quem querebas. Omnium salutem desiderauit, quasiuit & obtinuit: imo & salus omnium per ipsam facta est, vnde & mundi salus dicta est.

*Richard.
Victor.*

SECTIO I.

Virum B. Virgo nunciat in cælo existens ad nostram salutem cooperetur, pro nobis intercedendo.

C Non inueui aliquem in particulari negasse Beatæ Virginis intercessionem potius, quam aliorum Sanctorum, neque potuit hoc in alcuius mentem cadere, seruos nimirum posse rogare pro nobis Deum: non vero matrem. Illi vero hæretici, qui generaliter, & in vniuersum negarunt Sanctos intercedere pro nobis, idem de Beata Virgine docuerunt. Horum author Vigilantius fuit, ut testis est Hieronymus, lib. contra illum, quem sequuti sunt Henriciani, ut tradit Bernardus, sermon. 66. in Cantica: & VValdenfis, ut refert Antonin. quarta part. titul. 11. capit. septimo. §. secundo. Cathari, ut refert Turrecremata in summa de Ecclesia, libr. 4. part. 2. capit. 35. & Ioannes V Vicleph apud VValdensem tomo tercio, de sacramentalib. capite 108. Fundamentum horum esse potuit, vel quia inutile putarunt, quod Beata Virgo intercedat pro nobis, cum Deus sit paratissimus ad benefaciendum nobis: vel secundo, quia putant hoc esse iniuriosum Christo, quia hoc est ponere alium mediatorem præter ipsum, ac si eius intercessio non esset sufficiens, vel denique quia existimant sanctos ignorare res nostras, & ideo non posse excitari, ut nobis quicquam postulent.

*Hieronym.
Bernard.
Antoninus*

*Turrecra.
VValdens.*

Ex quo tertio fundamento videtur ortus secundus error, quem Lutherani sectantur, Beatam Virginem, & alios Sanctos in genere, & in vniuersali intercedere pro nobis, quia in communi cognoscunt indigentiam nostram, labores, pericula, &c. Quæ cognitio sufficit, ut ex charitate moueantur ad optanda: & petenda nobis diuina beneficia: at vero in particulari negant Sanctos intercedere, hoc, vel illud beneficium huic, vel illi persone petendo, quia ignorant, quid vnusquisque desideret, vel quare indigeat.

Dicendum vero est primo Beatam Virginem pro nobis in cælo orare, ac intercedere. Est de fide ex communi sensu Ecclesiæ, & traditione. Et probari in primis potest testimoniis, & rationibus, quibus probari solet in genere Sanctos orare pro nobis. Nam si alij pro nobis intercedunt, multo magis id præstabit Beata Virgo, quæ & gratia apud Deum, & cha-

& charitate erga homines reliquos omnes superat. Antecedens vero de Sanctis Angelis constat frequentibus scriptura locis. Tobia duodecimo. Ego obtuli orationem tuam Domino. Daniel decimo: Princeps regni Persarum restitit mihi. Apocalyp. octauo. Ascendit fumus inensorum de orationibus Sanctorum, de manu Angelis coram Deo. De Sanctis vero hominibus, sunt egregia verba illa Petri. 2. canon. cap. 1. Dabo autem operam frequenter habere vos post obitum meum, ut horum memoriam faciatis, id est, habere vos in memoriam, vosque iuuare, ut hæc adimpleatis. Apocalyp. etiam capit. 5. Viginti quatuor seniores ceciderunt coram agno habentes singuli phylas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes Sanctorum. Et hic est communis sensus Ecclesiæ, & sanctorum Patrum, quorum egregia testimonia congerunt Alanus toto Dialogo 3. & Bellarminus libro 1. de Sanctorum beatitudine, capit. 18. Hic vero afferre possumus propria testimonia de beata Virgine. Augustinus sermone 35. de Sanctis, postquam de felicitate Virginis multa dixerat, ita ipsam alloquitur. *Has ergo tuas felicitates possidens, conuertere ad nostrarum miserationum salutem. Inter hac igitur fratres cum toto mentis affectu Beatissima Virgine nos intercessionibus committamus, ut ipsa nos sedula prece commendare dignetur in cælis. Neg, enim dubium, quæ meruit pro liberandis proferre pretium, posse plus omnibus liberata impendere suffragium.* Et multa similia habet sermone secundo de Annuntiatione. Germanus Constantinopolitanus, sermone de Zona Virginis: *Quis, inquit, post tuum filium, curam gerit generis humani sic ut tu? quis ita nos defendit in nostris afflictionibus? quis in supplicationibus adeo pugnat pro peccatoribus? Tu enim, cum habeas materiam apud tuum filium fiduciam, & potentiam, non tuis interpellationibus, & intercessionibus et efficit familiares, & das salutem, & ab æterno liberas supplicio: omnia tua admirabilia sunt, o Deipara, omnia ingenia, & aliorum vires superantia: propterea, & patrocinium tuum maius est, quam intelligentia apprehendi possit. Et inferius concludit: Potens ergo est tuum auxilium, o Deipara, ad salutem, & non indiget aliquo alio ad Deum intercessore. Quo vltimo verbo non excludit Christum, quem nomine Dei merito complectitur, nec aliorum Sanctorum intercessionem excludit: sed solum docet Virginem non vti alijs sanctis, ut intercessoribus ad Deum: sed alios potius ad Virginis intercessionem confugere. Similiter Andreas Cretensis, in sermone de Assumptione Virginis, sic illam affatur: *Abi in pace, placida Dominum pro communi sigmento. Nam, quando uersaberis in terra, te habuit parua terra portio: ex quo tamen translata es in terra, te uoluit mundus continere commune propitiatorium. O uita suppetnatrice, & uita uiuentium, & causa uita. Nec dissimiliter Ephrem in oratione citata, eam vocat, Peccatorum, & auxilio indigentium apud Deum adiutricem. Ex his uerbis illa salutat: *Aue vallum fidelium, & mundi salus, Aue tranquillum portus, Aue refugium peccatorum, & hospitium, Aue propitiatorium laborantium. Aue anima mea spes bona, Aue Christianorum omnium firma salus.* Præterea sanctus Bernardus, multis in locis, hanc Beatæ Virginis intercessionem eleganter commendat, & exaggerat, ut videre licet, homilia secunda, in Missus est, ex qua nonnulla uerba sequenti sectione referam, & in sermone, Signum magnum. Quod si uere est plena pietatis, & gratie, plena mansuetudinis, & misericordie, age gratias ei, qui talem tibi mediatricem benignissima miseratione prouidit, in qua nihil possit esse suspectum. Denique omnibus omnia facta est, & quæ supra retuli. Multa similia habet in sermone de Natiuitate Mariæ, de aquæ ductu, & sermo secundo Dominicæ primæ post Epiphaniam, Si pie à nobis pulsata fuerit, non deerit necessitati nostræ, quoniam misericors est, & mater misericordie. Præterea Sanctus Bonauentura in speculo Mariæ, sæpius ueritatem**

Fr. Suarez, Tom. 2.

A hanc docet, & nonnulla ex Scriptura, & ex sanctis Patribus colligit præsertim, capitul. 8. quia Dominus, inquit, potentissimus tecum est, ideo & tu es potentissima secum, potentissima es per ipsum, potentissima apud ipsum, ita ut uere dicere possis illud Ecclesiast. vigesimo quarto, in Ierusalem potestas mea. Et infra refert Anselmum dicentem: Exaudi pia, adesto propitia, adiuua potentissima, & infra, Quid mirum, inquit, si Maria in filio suo permaneat in æternum, cum etiam beneficia Mariæ in seruis suis permaneant in æternum? Et infra, accommodans illud Ruth secundo: Benedicta es à Domino filia, quæ priorem misericordiam posteriore superasti, Magna, inquit, erga miseros fuit misericordia Mariæ adhuc exultantis in mundo, sed multo maior erga miseros est misericordia eius iam regnantis in Cælo. Vnde pro splendore prioris misericordie fuit pulchra ut Luna, pro splendore uero posterioris, misericordia est electa ut Sol Lunam superat magnitudine splendoris, sic priorem Mariæ misericordiam superat magnitudo posterioris. Similia repetit capit. 12. citans Bernardum dicentem: Quis misericordie tuæ, o benedicta, longitudinem, & latitudinem, & sublimitatem, & profundum queat inuestigare? Et in toto illo libro multa congerit similia, & capit. 5. accommodat Virgini uerba illa Psalm. Abyssus abyssum inuocat, exponens, id est, mater filium pro nobis, & refert Augustinum de Virgine dicentem; Sicut apud Deum est potentior, ita & præ omnibus Sanctis est pro nobis sollicitior. Hinc Gregorius Nicomedien. omnipotentem, uocat Virginem, oratione sua. Et Anselm. de laudibus Virginis, cap. duodecimo, inquit, Te sic Deus exaltauit, ut omnia secum possibilia esse donauerit. Et infra, Tu uelis, & nequaquam fieri non poterit. Ac denique Petr. Damian. sermone primo de Natiuitate Mariæ: *Fecit, inquit, tibi magna, qui potens est, & data est tibi omnis potestas in Cælo, & in terra, & nihil tibi impossibile, cui possibile est desperatos in spem beatitudinis reuelare. Quomodo enim illa potestas potentia tua poterit obuiare, quæ de carne tua, carnis suscepit originem? accedis enim ad illud aureum reconciliationis humane altare, non solum rogans, sed etiam imperans, Domina, non ancilla. Quæ posteriora uerba calumniantur, valdeque reprehendunt hæretici huius temporis, ut refert Canisius libro quinto capite undecimo, ubi similia uerba refert ex Bonauentura, & propter hanc causam, nobis imponunt, quod rogemus Virginem, ut iubeat filium facere, quod petimus. Sed nullus Christianorum hoc modo orat. Quod enim per metaphoram dictum est ad exaggerandam efficaciam intercessionis Virginis, non est proprie usurpandum, sicut Iosue. 10. dicitur. Obediente Deo uoci hominis. Vnde non fit, nos, cum rogamus Deum, imperare illi.*

Rationes ad hanc ueritatem confirmandam colliguntur ex prædictis uerbis Sanctorum. Prima, quia Beata Virgo, dum in mortali corpore uixit, orabat pro hominibus: ergo multo magis in patria. Antecedens neque ab hæreticis negatur, quia constat ex Scriptura sacra in hac uita fideles, & iustos orare pro alijs, & Lucæ 2. Beata Virgo rogauit filium, ut indigentibus subueniret. Consequentia uero probatur, quia orare pro hominibus est opus charitatis, misericordie, ac religionis: sed Beata Virgo in statu beatitudinis, nec minore charitate nos prosequitur, nostrique miseretur, nec minus Deum colit, ac reueretur, quam in uia, ergo ex hac parte non minus excitatur in patria ad orandum Deum pro nobis, quam in uia. Aliunde uero in superioribus ostensum est Beatam Virginem intueri in Verbo, quæ hic geruntur apud nos: ergo hinc etiam potentior erit ad orandum in patria, quam in uia: quia in uia, neque omnes nostras miseras cognoscebat, & quas cognoscebat, non semper considerabat, sicut nunc eas semper in Verbo contemplatur.

S 3

Præ-

Tob. 12.
Dani. 10.
Apoc. 8.

1. Pet. 1.

Apoc. 5.

Alanus.
Bellarmin.

Augustin.

Ger. Const.

And. Cret.

Ephrem.

Bernard.

Bonauent.

Anselm.

Ruth. 2.

Bernard.

Psalm.

August.

Greg. Nic.

Canis.

Iosue. 10.

Luc. 2.

Præterea ex parte Dei nihil est quod huic intercessioni magis in patria obstat, quam in via. Quia quāuis sit paratissimus ad beneficiendum nobis: nihilominus vult rogari à nobis tam pro nobis, quam pro aliis, quia ita vult nobis benefacere, vt tamen velit per media, charitati & religioni magis consentanea, nobisque vtiliora, sua bona nobis elargiri: ergo eadem ratione vult rogari à Virgine pro nobis ad maiorem sui gloriam, & charitatis Virginis ostensionem, & vt secundum ipsum Beata Virgo à nobis honoretur, vt par est, vt statim dicemus. Denique nulla fit in hoc iniuria Christo: sed totum potius in illius gloriam cedit, quia (vt in fine superioris tomī quæst. 16. articul. primo diximus) quamuis solus Christus sit per se mediator præcipuus inter nos, & Deum, nihilominus sancti homines, & Angeli quodam modo sunt mediatores, tamen per ipsum Christum. Nam ad ipsum, & per ipsum intercedunt pro nobis, & ita etiam Beata Virgo in nomine eius petit, cum pro nobis orat, & per ipsum impetrat, quidquid impetrat. Quia quidquid omnes homines, & ipsa etiam Virgo à Deo obtinent, per merita Christi obtinent, vt in eodem priori tomo, quæstione decima nona latissime probatum est. Sic igitur per Virginis intercessionem non obscuratur, sed illustratur potius Christi gloria, quandoquidem tota illa oratio Virginis Christo nititur, & non adhibetur eo quod merita & orationes Christi per se sufficere non possint: sed quia ipse voluit vt conuenienti modo, & ordine nobis applicarentur, vt eadem applicatio in maiorem nostram vtilitatem, & suorum sanctorum, ac præsertim Beatæ matris suæ honorem cederet.

Ex quibus rationibus colligitur Beatam Virginem non solum in generali, sed etiam in particulari pro nobis orare. Quia omnia, quæ adduximus, hoc probant, & si quod obstat, maxime quod res nostras ignoraret. At qui certissimum est illas agnoscere (vt in superioribus ostensum est.) Nam licet de modo cognoscendi, & de multitudine rerum cognitarum disputatio sit inter Theologos: tamen quod res nostras aliquo modo cognoscat, quantum ad statum suæ beatitudinis, & ad Ecclesiæ vtilitatem necessarium est, nullus catholicus dubitat. Id enim non solum de Beata Virgine, sed etiam de cæteris Sanctis proportionem seruata vniuersalis Ecclesia sentit. De qua re in materia de beatitudine disputatur latius in 1. par. qu. 12. & in 1. 2. qu. 3. & 2. 2. qu. 83. & videri potest Aug. li. de cura pro mortuis agenda c. 15. & Greg. 12. Moral. ca. 13.

Vltimo colligitur ex dictis, non solum intercedere pro nobis Beatam Virginem, sed etiam eius intercessionem esse omnium efficacissimam, vt omnes Sancti citati docent, & rationes factæ conuincunt. Quin potius, si vera sunt quæ de charitate, & gratia Beatæ Virginis in superioribus docuimus, existimo à B. Virgine in hac potestate, & efficacia, non solum Sanctos singulos: sed omnem etiam cælestem curiam superari. Itaque, si cogitatione fingamus Beatam Virginem aliquid postulare, totamque curiam cælestem illi resistere (sicut apud Danielem vnus Angelus alteri resistebat) potentior esset, maiorisque efficacæ, & valoris apud Deum Virginis, quam reliquorum Sanctorum omnium oratio. Et ita quidem sentiunt S. Patres paulo ante citati, estque dignitati matris maxime consentaneum, & perfectissimæ gratiæ, & charitati Beatæ Virginis quodammodo debitum. Et ideo Ecclesia & frequentius, & altiori quodam modo orat ad Virginem, quam ad reliquos Sanctos, vt iamiam dicemus.

SECTIO III.

Vtrum B. Virgo sit à nobis adoranda.

Hæretici quinegant Virginem orare pro nobis, consequenter negaturi sunt ipsam esse à nobis

orandam. Quia neque petere ab illa possumus, vt nobis bona elargiatur tanquam eorum auctor, neque etiam vt à Deo vel Christo ea nobis obineat, si pro nobis non orat. In quo errore versantur omnes hæretici citati Sectione præcedenti, & præterea omnes huius temporis Nouatores, qui generaliter dicunt inutile esse interpellare sanctos, quia nos non audiunt: & illicitum, quia est contra gloriam Christi vnici mediatoris nostri: nullus tamen hæreticus fuit, qui admittens aliquem Sanctorum posse à nobis orari, hoc specialiter Beatæ Virgini denegauit.

Quapropter dicendum est, Beatam Virginem inuocandam esse, & orandam ab hominibus, Conclusio est de fide ex communi vsu, & consensu totius Ecclesiæ, ac perpetua traditione Sanctorum, quæ colligitur ex omnibus supra adductis. Vbiunque enim dicunt Beatam Virginem orare pro nobis, & ipsam orant, & à nobis orandam esse docent. Præterea in canone Missæ, & in liturgiis Iacobi, Basilij, & Chrysostomi, sæpe fit inuocatio, & oratio ad sanctissimam Virginem, ex quo euidenter colligitur hanc esse Apostolicam traditionem. Accedunt præterea sancti Patres, Augustinus, sermone 18. de Sanctis. Accipe itaque quasunque exiles, quasunque meritis tuis impares gratiarum actiones, & cum suscepis vota, culpas nostras orando excusa, admitte nostras preces intra sacrarium exauditionis, & reporta nobis antidotum reconciliationis, &c. & similia habet sermone 35. de Sanctis, & Anselmus, de Laudibus Virg. capite 12. Rogamus te Domina, per ipsam gratiam, qua te prius & omnipotens Deus sic exaltauit, & omnia secum posibilia esse donauit, quatenus id apud ipsum impetres, nec sis obsecratu difficilis, quia proculdubio ideo vnigenitus filius tuus Dominus noster Iesus Christus eris ad concedendum promptissimus. Optima etiam sunt verba illa Germani Constantinopolitani in sermone de Zona Virginis. Quodso vt in aduentu filij tui, cum assissemus omnes iudicandi, tu vt maternam habens fiduciam, & maximam potentiam, valida illa manu tua ab æterno igne nos eripias. Illustris etiam est, quamuis vulgaris, locus ille Bernardi, homil. 2. in Missæ est, Si insurgant venti temptationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca Mariam. In periculis, in angustiis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam inuoca. Non recedat ab ore, non recedat à corde, & vt impetres eius orationis suffragium, non deseras conuersationis exemplum. Et in sermone. Signum magnum. Quid ad Mariam accedere trepidet humana fragilitas? Et infra. Aplectamur vestigia Mariæ, fratres mei, & deuotissima supplicatione beatus illius pedibus prouoluamur, teneamus eam nec dimittamus, donec benedixerit nobis. Potens est enim, nempe velle est medium inter rorem & arcem, mulier inter Solem, & Lunam, Maria inter Christum, & Ecclesiam constituta. Et in sermone de Nat. Mariæ. Ad patrem verebaris accedere, Iesum tibi dedit mediatorem, sed forsitan & in ipso maiestatem vereare diuinam, aduocatum habere vis, & ad ipsum, ad Mariam recurre, &c. quæ late, & eleganter prosequitur Athanasius in serm. de sanctissima Deipara sub finem, sic inquit. Ad te clamamus, recordare nostri sanctissima Virgo, & retribue nobis pro exiguis istis eloquiis magna dona ex diuitiis tuarum gratiarum, tu quæ gratia plena es.

Nam ideo his vocibus, vt ex re ipsa desumptis, & natura laudatoris, præcipue in tuum encomium vtimur, si quando hymnus, si quando laus tibi, siue à nobis, siue ab vniuersa Ecclesia offertur. Gregor. Nazian. orat. 18. de laudibus sancti Cypriani, de eodem sancto hæc refert. Virginem quæ Mariam supplex obsecrans, vt periclitanti suppentias ferret, ieiunij, & chameuntia pharmaco sese communiuit. Et Gregor. Nyssenus similia refert in oratione de Gregorio Thaumaturgo, cui Virginem inuocatum apparuisse significat. Neque est dissimile, quod de se ipso refert Rupertus Abbas, initio Canticorum. Tandem in concilio Ephesino, frequenter sunt homi-

B. Virgo inuocanda & oranda.

August.

Anselm.

German. Constanti. nop.

Bernard.

Athanas.

Greg. Naz.

Greg. Nyss.

Rupert. Coen. Ephef.

August. Grego. Pap.

Efficacia Virginis intercessionis quant.

homilia Cyrilli, & aliorum Patrum, in quibus Beata Virginis auxilium, & opem implorant. Et in 6. Synodo, actione decima octava, Constantinus Imperator fidei subscribens ait: *sperare se salutem consequi à multorum munerum datore Deo intercessionibus sanctæ immaculatae Deiparae.* Et in 7. Synodo act. 6. tom. 6 cum relatus esset canon. 15. Conciliabuli Constantino-pol. ubi anathema fertur in eum, qui Deiparae intercessionem syncera fide non postulauerit: respondet Epiphanius totius sacrosanctæ synodi nomine: *In his firmata, & stabilita catholica Ecclesia, ab iis, qui aliter, quam dogmata, & traditiones eius habent, sentiunt, non vult confirmari.* Et Concil. Basiliense, sess. 43. Inter omnes, inquit, qui caesarem Regem pro nobis interpellant, precipue ad gloriosissimam illam, & omni laude dignissimam Dei genitricem Mariam est recurrendum, quæ quanto alior existit, tanto humilior ad nos respicit, omnes ad se trahere cupiens, pro quibus in vtero gestavit Salvatorem. Denique Trident. sess. 25 generatim definit sanctorum inuocationem. Vnde his addi possunt omnia testimonia, quæ inuocationi Sanctorum communia sunt, quæ tanto efficacius conuincunt de Virgine, quanto ipsa excellentior est ipsis.

Præterea adiungi potest ratio similis illi, quæ sectione precedenti facta est. Quia Beata Virgo orat, & intercedit pro nobis, & hoc modo nos adiuuat, cur ergo non expediat illam orare, vt hoc ipsum beneficium nobis præstet? Inter homines enim non solum rogamus eum, qui rem optatam præstare potest: sed etiã eum, qui apud eum intercedere potest: quid ergo obitare potest, quin simili modo ad Virginem oremus? Neque enim timendum est, ne nostras orationes nõ agnoscat, quia (vt probauimus, & vniuersa Ecclesia sentit) res nostras cognoscit, & præcipue orationes, quæ maximè ad illius honorem, & statum beatificum, & ad nostram vilitatem pertinent. Deinde non obstat Christi honor, quia sicut ipsa Virgo per Christum orat, & sicut nos, cum Deum oramus, per Christum petimus, ita cum oramus Virginem, non aliud petimus, quam vt Christum ipsum pro nobis oret, vel Deum per Christum: & vt nostram indignitatem & infirmitatem suppleat, & ita totum redundat in gloriam Christi. Atque eadem ratione totum cedit in diuinam gloriam: quia hæc oratio ad Virginem prædicto modo, & sensu facta non ad cultum latriæ, sed ad cultum dulciæ, vel hyperdulciæ pertinet.

Dices, Nonne maior esset fiducia, maiorque Dei gloria, si immediate ad Deum accederemus? Respondetur, interdum hoc facere, bonum esse, ac expediens: tamen quod aliquando per Virginem accedamus, etiam est illi placitum, & per se conueniens. Primo ob maiorem reuerentiam Diuinæ maiestatis, vt significauit Bernardus locis supra citatis. Secundo, propter matris honorem. Vt enim Deus amicos suos honoret, interdum per eos facit, quod sine illorum intercessionem non concedit, sicut legimus fecisse cum Abraham, & Abimelech, Genes. 20. & clarius cum Iob & amicis eius, Iob. 42. *Iob autem seruus meus orabit pro vobis, facie eius suscipiam.* Tertio, vt dignitas intercessoris suppleat inopiam nostram, vnde Virginem interpellare, non est de diuina misericordia diffidere: sed de propria indignitate, & indispositione timere. Vnde Bernardus dicta homilia in Missis est. Si (inquit) criminum immanitate iactatus, &c. & eodem sensu dixit in sermone de Natiuitate Mariæ: *Hæc peccatorum scala, hæc rotaratio spei mee.* Et similia multa habent Petrus Damianus, Andreas Creten. & alij supra citati, & optime Richardus Victorinus, capitulo 23. in Cant.

Ex his sequitur, non solum esse à nobis Virginem orandam: sed etiam præ omnibus sanctis. Primo, eius oratio dignior est, & efficacior (vt ostendimus) & ipsa quo nos magis amat, humiliorque est promptior, & sollicitior pro nobis. Secundo, quia eius oratio

vnioersalior est, nam quidquid alij impetrant, aliquo modo per Virginem impetrant, (quia Bernardus dixit) illa est mediatrix ad mediatorem, & veluti collum, per quod influentiæ capitis ad corpus descendunt, & ideo epistola 174. monet Bernardus, vt quidquid Deo offerre volumus, per Mariam offeramus, *Vt eodem alueo ad largitorem gratiæ gratia redeat, quo fluxit,* & sermone signum magnum. Totum, inquit, nos habere voluit per Mariam. Et Germanus, sermone de Zona, *Nemo est, cui donum concedatur, nisi per te:* Et ideo vocant illam, *refugium nostrum, naufragantium portum,* & similibus encomijs, quæ passim in citatis sanctis reperientur. Et hinc ortum est, vt inter alios sanctos non vtamur vno vt intercessore ad alium, quia omnes sunt eiusdem ordinis: ad Virginem autem tanquam ad Reginam, & Dominam, alij adhibentur intercessores. Quo sensu Angelicam salutationem alijs sanctis recitamus, vt nimirum eam pro nobis Virgini representent. Rursus, hinc etiam fit interdum, vt nonnullos sanctos ad hæc, vel illa specialia beneficia obtinenda singulares aduocatos habeamus, vt constat ex vsu Ecclesiæ, & indicauit Augustinus epistola 137. Virginem autem ad omnia habemus vniuersalem aduocatam, quia in omnibus est potentior, quam ceteri in singulis. Hinc denique ortum est vt Ecclesia sancta, & præstantioribus modis Virginem oret, eam vocando, *spem nostram, vitam dulcedinem, matrem misericordie,* &c. Et frequentius, ac instantius ad illam, quam ad reliquos sanctos oret. Nullus enim est dies, in quo non illi publicas orationes offerat, vel in horis canonicis, vel in Missæ sacrificio, vel signo publice dato semel, aut bis, aut ter in die, vt vniuersus populus Virginem deprecetur. De qua consuetudine nihil omnino certum repetire potui, quamuis in vita D. Bonauenturæ referatur, eius autoritate, & diligentia cepisse introduci consuetudinem præbendi signum in occasu Solis ad Virginem salutandam, quod in superioribus etiam tactum est. Præterea in concionibus etiam publicis orationem ad Virginem præmittit: de qua consuetudine legi potest Arboreus 4. Theosophiæ, cap. 6. & Castro verbo, Oratio, hæresi. 4. Deinde ad eam inuocandam plures dies festos illi habet dicatos, vt supra late explicuimus. Sentit ergo Ecclesia Virginis intercessionem, & orationem præ omnibus alijs sibi esse vtilem ac necessariam, est ergo Beata Virgo à nobis præ omnibus oranda. Vt autem Bernardus dixit, ne oratio inefficax sit, post Deum est à nobis amanda, & imitanda.

QVÆSTIO XXXVIII.

De Baptismo Ioannis in sex articulos diuisa.

De qua re disputant Doctores in 4. dist. 2. & expositores sanctarum Scripturarum Matth. 3.

Einde considerandum est de Baptismo, quo Christus baptizatus est baptismo Ioannis: primo considerandum est de baptismo Ioannis in communi: secundo, de baptizatiōe Christi.

Circa primum quæruntur sex.

Primo, vtum conueniens fuerit, quod Ioannes baptizaret.

Secundo, vtum ille baptizatus fuerit à Deo.

Tertio, vtum contulerit gratiam.

Quarto, vtum alij præter Christum illo baptismo debuissent baptizari.

Quinto, vtum baptizatus ille cessare debuerit Christo baptizato.

Sexto, vtum baptizati baptismo Ioannis erant postea baptizandi baptismo Christi.